

SCB: Utveckling av innovationsstatistiken, delrapport 2 2014-02-28

I december 2011 fick Statistiska Centralbyrån (SCB) ett fyraårigt regeringsuppdrag att förbättra innovationsstatistiken och indikatorer om innovation. I uppdraget ingår att utveckla CIS (innovationsundersökningen) och FoU-undersökningarna samt statistik om andra faktorer som kan påverka innovation. SCB ska årligen avrapportera arbetet till regeringen. Denna rapport är SCB:s andra delrapportering. Syftet med rapporten är att redovisa det arbete som gjorts, görs och kommer att göras inom ramen för uppdraget. I februari 2016 ska uppdraget slutredovisas.

De mest betydelsefulla innovationerna behöver identifieras

Definitionen av innovation som används i innovationsundersökningen fångar in samtliga typer av innovation, inklusive mer eller mindre obetydliga innovationer. Det medför svårigheter att identifiera de **mest betydelsefulla innovationerna**.

Resultat av innovationsansträngningar – output – behöver belysas bättre

Behovet av att kunna samla in mer konkret data kring företagens output är stort men i dagsläget finns **inga självklara mått att fokusera på**

Om SCB:s arbete

Halva uppdragsperioden har passerat. Under det första året fokuserade vi på att **förstå problematiken** och på att ringa in de områden som är mest angelägna att utveckla.

Innovation är sällan ett mål i sig utan snarare ett medel för att öka produktiviteten.

Om innovationsstatistiken

Investeringar i immateriella tillgångar, till exempel FoU, anses **ofta** vara en av de mest intressanta faktorerna bakom innovationer. Dock **fångas inte samtliga aspekter in**.

VINNOVA har tillsammans med SCB bitt forskarna i denna expertgrupp att lämna in ansökningar om att skapa underlag för nya innovationsindikatorer.

Expertgruppen består av Pontus Braunerhjelm Entreprenörskapsforum, Magnus Henrekson och Roger Svensson Institutet för Näringslivsforskning, Per Frankelius Linköpings Universitet, Hans Löf KTH, Charles Edquist och Martin Andersson Circle, Gustav Martinsson Institute for Financial Research, Håkan Alm Näringsdepartementet, Lars Bager-Sjögren Tillväxtanalys, Rolf Nilsson VINNOVA, Jan Andersson och Hans Olof Hagén SCB.

Innovationer är viktiga men svåra att mäta

Ett komplext område

Att mäta innovationer och hur dessa uppstår är en komplex uppgift. Inte nog med att orsakssambanden, det vill säga **hur innovationer kommer till stånd, inte är helt klarlagda**.

På många komplexa områden är det ofta inte möjligt att direkt fånga det man vill komma åt, utan det måste fångas på ett indirekt sätt.

Historiskt arv

Många av de statistiska verktyg som används för att fånga detta utvecklades i slutet på 1980-talet och preciserades i Oslo-manualen år 1992.

statistiken behöver utvecklas så **mer adekvat indata kan användas** i modellerna för att bland annat studera **orsakssamband**.

mätning av innovation är en relativt ny företeelse

Bred definition av innovation

det hade varit enklare att mäta innovation om det fanns en allmänt accepterad definition.

Av definitionen framgår att en innovation kan vara allt mellan en banbrytande nyhet till en mindre förändring inom företaget. Därmed **försvåras möjligheten** att skaffa sig information om bland annat de innovationer som har **störst betydelse**.

Bättre mått på innovationsoutput

Resultaten av innovationsaktiviteterna, dvs. **output**, är svåra att mäta.

Behovet av att kunna samla in mer data kring företagens output är stort men **i dagsläget finns inga självklara mått att fokusera vårt arbete kring** eftersom forskningen ännu inte pekat ut vilka variabler som är relevanta.

Spridning av innovation och kunskap

Kunskap och kunskapsspridning är centrala faktorer i innovationsprocessen. Det är inte bara den nya kunskapen som är viktig utan också miljön som dessa skapas i. Denna miljö **behöver beskrivas mer utförligt för att ge ett bättre underlag till förståelsen av innovationsprocessen**.

Området är av stor betydelse för företagens innovationsförmåga. **Kunskapen kring mekanismerna bakom är dock begränsade och det finns ett stort behov av en bättre förståelse**.

Hur väl fångar dagens innovationsstatistik in de viktiga innovationerna?

I dag presenteras **inga statistiska mått på de mest betydelsefulla innovationerna** mätt i produktivitet och sysselsättningstillväxt (instegsinnovationer). Det saknas även analys på representativ data. Det innebär att det i princip **saknas underlag för en policy riktad mot sådana innovationer**.

Bättre mått på innovationsoutput

I dagsläget **finns dock inga självklara mått** att fokusera vårt arbete kring eftersom forskningen ännu inte pekat ut vilka variabler som är relevanta.

Kvalitetsjustering av patent

I detta projekt belyses bland annat att **de flesta patent har ett lågt värde och förfaller ganska omgående**.

I en databas på IFN finns uppgifter om kommersialiseringsprocessen och hur lyckad kommersialiseringen blev bland **svenska patent som ägs av småföretag och uppfinnare**.

Individens utbildning och arbetserfarenhets betydelse för innovativitet

Samordnat urval mellan undersökningar om FoU, innovation och it

I CIS och it-undersökningarna undersöks **alla företag med 250 anställda eller fler** (994 st = 0,1% av Sveriges samtliga företag eller 3,7% av samtliga företag med anställda*). I FoU-undersökningen totalundersöks **företag med 200 anställda eller fler**. Bland företag med färre anställda görs ett urval. Vidare kommer den pilotundersökning av FoU-verksamheten hos mikro-företagen, de med mellan en och nio anställda, som genomförs 2014, att läggas i samma urvalsblock som de andra undersökningarna. Det innebär att för dessa mikroföretag kommer det att skapas ett dataset med såväl FoU-data som it-data.

Bristfällig FoU-statistik bland mikroföretag

I Sverige **undersöks inte Sveriges 234 288 mikroföretag** (86,4%* av alla företag med anställda) och deras ekonomiska och personella satsningar på FoU, trots att det finns en stor efterfrågan på sådan statistik. Eurostat kräver dessutom dessa uppgifter. * 271 643 företag

För att fastställa vilka branscher som ska utslutas, har uppgifter tagits fram om något företag i branschen **sökt patent**, andel **företag med forskarutbildade** inom branschen och om något **företag inom branschen sökt bidrag för FoU-projekt** hos VINNOVA. Totalt kommer 4 000 företag ingå i urvalet.

Mojang, Kisel Electronics, Tail-F, Pingdom, Bitsquid, Telepo, Comfort Audio, ConnectBlue, Skype, MySQL, C3, Coding Technologies, Spotfire, Carmen Systems, TAT, Kreatel. = sålda för 56 miljarder.

Av 696 undersökta gasellföretag 2010 kunde Stefan Fölster härleda endast 4 st (0,57%) till akademien.

*Rapporten visar dessvärre att varken SCB, Vinnova eller regeringen vet **vad** innovation omfattar, **var** innovationer uppstår eller **hur** man ska mäta värdet av innovation.*